

1876 č. 12322, sb. »Gl. U.« č. 6269). Zavazení domu, při němž bezprostředně se nalézají dvě zahradní parcely, může, dle § 3 kn. z. míti jen ten smysl, že zároveň i zahradní parcely v zástavu se dávají (roz. ze dne 9. května 1888 č. 4962, sb. »Gl. U.« č. 12182). Kumulativní dražbu tří různých knihovných těles nelze připustiti, poněvadž jest přihlížeti ke každému knihovnímu tělesu jako k celku (roz. ze dne 29. listopadu 1887 č. 11153, sb. »Gl. U.« č. 11856).

Tělocvik.

I. Tělocvik má míti nyní při vychování mládeže týž úkol jako gymnastika u Řeků.

K významu tělocviku náležitě přihlíženo teprve v říš. zák. školním ze dne 14. května 1869 č. 62 ř. z. Pro obecné a měšťanské školy chlapecké prohlášen tělocvik za povinný (obligátní), pro školy dívčí za nepovinný předmět vyučování (§§ 3 a 17 cit. z.). Rovněž na ústavech ku vzdělání učitelův a učitelek škol národních byl tělocvik pojat v učební plán jako předmět obligátní (§§ 29 a 30). Kandidáti učitelství mají dosáhnouti způsobilosti chlapce a dívky na národních školách tělocviku vhodně vyučovati a mají si dále osvojiti znalost dějinného vývoje, podstaty a pedagogického úkolu tělocviku na národních školách, jakož i stavby náradí a zařízení tělocviku. Učební cíl u učitelek jest týž, jen že se ovšem týká způsobilosti vyučovati tělocviku dívky (§§ 30 a 45 org. stan. ústavů ku vzdělání učitelův a učitelek na veřejných školách národních, nař. min. kultu a vyuč. ze dne 31. července 1886 č. 6031, v. n. min. č. 50). Nařízení min. kultu a vyuč. ze dne 12. března 1888 v. n. min. č. 19 bylo pro Čechy (a pak i pro celou řadu jiných korunních zemí) nařízeno, že každá školní budova dle možnosti má míti zvláštní místnost pro tělocvik; cvičiště venku budiž založeno tak, aby je bylo lze od školní budovy přehlédnouti, budiž chráněno před deštěm, obehnáno plotem a po stranách posázeno stinnými stromy. Ohledně vyučování tělocviku na školách středních (gymnasiích, reálných gymnasiích a školách reálných) obsahuje bližší ustanovení nař. min. kultu a vyuč. ze dne 12. února 1897 č. 17.261 ex 96 v. n. min. č. 17. Tělocviku má býti vyučováno po 2 hodinách týdně a cílem jeho jest všeobecný cíl tělocviku: tělesná výchova, duševní obratnost a čilost, odvaha a vytrvalost.

II. Způsobilost k vyučování tělocviku.

Nař. min. kultu a vyuč. ze dne 10. září 1870 č. 9167 č. 116 ř. z., v. n. min. č. 132 byl vydán předpis o zkouškách kandidátů učitelství tělocviku na školách středních a ústavech učitelských, kterýž v podstatě obsahuje následující ustanovení: Kdo chce zastávati úřad učitele tělocviku na střední škole neb učitelském ústavě, musí se podrobiti za účelem nabytí učitelské způsobilosti zkoušce před zkušební komisí k tomu účelu zřízenou. Tato komise se zřizuje prozatím toliko ve Vídni. Předsedu, jeho náměstka a několik odborných examinátorů jako členy komise jmenuje ministr vyučování na dobu tří let, po jichž uplynutí nastává nové nebo opětne jmenování.

Zkouškou má býti vyšetřeno, zda-li kandidát má potřebné vzdělání intelektuelní, potřebnou obratnost ve cvičeních školního vyučování a racionelní metodu vyučovací. Zkouška jest theoretická a praktická a prvejší skládá se dále ze zkoušky písemné a ústní. Při theoretické zkoušce má kandidát prokázati:

1. potřebný stupeň vzdělání všeobecného;
2. zevrubnou znalost tělocviku a
3. znalost lidského těla v ohledu anatomickém a fyziologickém.

Praktická zkouška se odbývá před jedním členem komise ústavu tělocvičného a má při ní kandidát osvědčiti racionelní metodu vyučovací, jakož i obratnost ve cvičení volném i ve cvičení na nářadí.

Chce-li kandidát dosáhnouti též kvalifikace pro vyučování tělocviku na ústavech ku vzdělání učitelek, má kromě toho ještě prokázati znalost zásad a zvláštností tělocviku dívčího. Před zkouškou má kandidát zapraviti u dolnorakouské zemské hlavní pokladny taxu 10 zl, jež v případě opakování zkoušky nutno opět zaplatiti. Zkušební komise podléhá bezprostředně ministru vyučování. Učitele tělocviku, kteří nejméně po pět let tělocviku samostatně prakticky vyučují a při tom svoji zvláštní způsobilost k vyučování tělocviku osvědčili, může ministr vyučování, slyšev prve zkušební komisi, od zkoušky způsobilosti zcela nebo z části osvoboditi.

Těsnopis (ve službách [nalézání] práva).

Otázka účelnosti užívání těsnopisu při nalézání práva přetřásána jest již od desíletí jako jedna z otázek kulturně historických, jež derou se do popředí v širších kruzích, zejména však v kruzích právníků odborníků. Též praxe domáhá se úsilovně užívání těsnopisu; tak byly v konkurech Pražské Duchcovské dráhy, jakož i České společnosti pro úvěr pozemkový v Praze, jednací protokoly stenografovány, rovněž v četných jiných sporech, jež jsou pro svůj nepatrný veřejný zájem méně známými. Nicméně jsou však takové případy úředního užívání těsnopisu velmi sporé v poměru k užítku plynoucímu z těsnopisu. Je přímo nápadným, že v justiční službě již dávno nebyl těsnopis co vydatná pomůcka zaveden. Již ve starověku jsou známy případy, kde bylo při nalézání práva s úspěchem použito těsnopisu; tak byly soudní řeči Ciceronovy stenografovány jeho propuštěncem Tironem, vynálezcem po něm nazvaných »notae Tironis«. Jest dále prokázáno, že »notae Tironis« byly formální, vypěstěnou soustavou těsnopiseckou. V Digestech a spisech Plutarchových jsou četná místa, jež svědčí o těsnopisu v římském životě právním. Známo jest zejména, že práce glossatorů došly nás většinou jen tím, že jich žáci stenografovali přednášky. Dalekosáhajícího užívání došel však těsnopis při nalézání práva v moderním světě, především v Anglii, kde, jak známo, je parlament (horní a dolní sněmovna) nejen sborem zákonodárným, nýbrž vykonává i pravomoc. Parlamentární jednání se stenografují a ježto parlament, jak řečeno, vykonává též pravomoc, jest pochopitelné, že stenografové v parlamentě zaměstnaní i soudní jednání stenografovali. To bylo východiskem pro užívání těsnopisu též při jiných soudních jednáních, jež se neodbývají před horní neb dolní sněmovnou, nýbrž před řádným soudcem, zejména v řízení trestním. Obsáhlejší měrou než v Anglii užívá se těsnopisu ve spojených státech Severoamerických. Jednotlivé vlády vydaly speciální zákony o užívání těsnopisu při soudních jednáních, jež podstatně doslovně souhlasí a v tom vrcholí, že soud je oprávněn patřičný počet těsnopisců ustanoviti úředně za soudní těsnopisce na základě zkoušky zákonem upravené. Ve Francii není zákonného předpisu o užívání těsnopisu ve službě justiční. Výjimkou je ustanovení, že protokolisté (les greffiers) jsou oprávněni rozsudky jim diktované stenografovati. V Německu jsou snahy zavésti těsnopis do služeb justice zcela novými. Teprve